

Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик

Член 1

Во Кривичниот законик („Службен весник на Република Македонија“ број 37/96, 80/99, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 81/2005, 60/2006, 73/2006, 7/2008, 139/2008, 114/2009, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12, 166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14, 160/14, 199/14, 196/15, 226/15 и 97/17), во член 39 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) При одмерувањето на казната судот посебно ќе води сметка за вкупното дејство на казната и нејзините последици врз личноста на сторителот и потребите на неговата ресоцијализација.“.

Ставот (4) се менува и гласи:
„(4) Кога судот му ја одмерува казната на сторителот за кривично дело сторено во поврат, посебно ќе има предвид дали поранешното дело е од ист вид како и новото дело, дали делата се сторени од исти побуди и колку време поминало од поранешната осуда, односно од издржаната или простената казна.“.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:
„(6) Ако судот не ја примени одредбата од ставот (5) на овој член е должен да ги објасни причините за таквата одлука.“.

Ставот (6) станува став (7).

Член 2

Членот 40 се менува и гласи:

„Судот може на сторителот да му одмери казна под границата пропишана со закон или да примени поблаг вид казна кога:

- 1) законот предвидува дека сторителот може да се казни поблаго,
- 2) ќе утврди дека постојат особено олеснувачки околности кои укажуваат дека и со ублажената казна може да се постигне целта на казнувањето или
- 3) при донесување пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот.“.

Член 3

Во член 122 по ставот (40) се додаваат два нови става (41) и (42), кои гласат:

„(41) Под насилство врз дете покрај насилството од ставот (21) на овој член се подразбира и психичко насилство, насилство преку интернет, врсничко насилство, како и демнење и следење на детето.“.

(42) Како дело од омраза изречно предвидено со одредбите од овој Законик, се смета кривично дело против физичко или правно лице и со нив поврзани лица или имот кое е сторено во целост или делумно поради реална или претпоставена (замислена, вообразена) карактеристика или поврзаност на лицето што се однесува на раса, боја на кожа, националност, етничко потекло, религија или уверување, ментална или телесна попреченост, пол, родов идентитет, сексуална ориентација и политичко уверување.“.

Член 4

Во членот 123 став (2) во точката 4) по зборот „одмазда“ се става записка и се додаваат зборовите: „од омраза“.

Член 5

Во член 130 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи: „(3) Со казната од ставот (2) на овој член ќе се казни тој што делото ќе го стори од омраза.“.

Ставовите (3) и (4) стануваат ставови (4) и (5).

Член 6

Во член 131 во ставот (2) по зборот „насилство“ се додаваат зборовите: „или од омраза“.

Член 7

Во член 139 во ставот (2) по зборот „насилство“ се додаваат зборовите: „или од омраза“.

Член 8

Во член 140 во ставот (2) по зборот „насилство,“ се додаваат зборовите: „од омраза, или спрема дете,“.

Член 9

Во член 142 во ставот (2) по зборот „оштетениот“ се додаваат зборовите: „или делото е сторено од омраза“.

Член 10

Во член 144 во ставот (2) по зборот „насилство“ се додаваат зборовите: „или од омраза“.

Член 11

Во член 155 во ставот (2) по зборовите: „став 1“ се додаваат зборовите: „на овој член е сторено од омраза или“.

Член 12

Во член 186 во ставот (3) по зборот „начин“ се додаваат зборовите: „или од омраза“.

Член 13

Во член 187 во ставот (3) по зборот „начин“ се додаваат зборовите: „или од омраза“.

Член 14

Во член 188 во ставот (2) по зборот „начин“ се додаваат зборовите: „или од омраза“.

Член 15

Во членот 197 став (1) бројот „16“ се заменува со бројот „18“.

Во ставот (2) бројот „16“ се заменува со бројот „18“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:
„(4) Ако делото од ставовите (1) и (2) е сторено со малолетно лице кое наполнило 16 години, а не навршило 18 години, гонењето се презема по предлог.“.

Член 16

Во член 201 во ставот (2) зборовите: „или друго лице кое“ се заменуваат со зборот „кој“.

Член 17

По членот 201 се додаваат нов наслов и нов член 201-а, кои гласат:

„Насилство врз дете

Член 201-а

Тој што ќе изврши физичко, психичко или друг вид насилство спрема дете, ќе се казни со парична казна или со затвор од шест месеци до три години.“.

Член 18

Во член 208 во ставот (1) по зборот „животот“ се додаваат зборовите: „или делото е сторено од омраза“.

Член 19

Во член 236 ставот (1) се менува и гласи:

„(1) Ако кражбата е сторена:

- 1) со кршење или провалување во затворени простории, со совладување препреки или на друг начин совладување поголеми пречки;
- 2) од страна на повеќе лица здружени заради вршење кражба;

- 3) на дрзок начин;
- 4) од страна на лице кое кај себе имало некакво оружје или опасно орудие заради напад или одбрана;
- 5) за време на пожар, поплава или слична несреќа;
- 6) со искористување на немоќта или несреќата на друг и
- 7) од омраза,
сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.“.

Член 20

Во член 237 во ставот (2) по зборот „размери“ се додаваат зборовите: „или делото е сторено од омраза“.

Член 21

Во член 238 во ставот (2) по зборот „размери“ се додаваат зборовите: „или делото е сторено од омраза“.

Член 22

Во член 243 во ставот (2) по зборот „наследство“ се додаваат зборовите: „или делото е сторено од омраза“.

Член 23

Во член 258 во ставот (2) по зборот „повреда“ се додаваат зборовите: „или делото е сторено од омраза“.

Член 24

Во член 275-в во ставот (3) зборот „пет“ се заменува со зборот „четири“.

Член 25

По членот 279 се додаваат два нови наслова и два нови члена 279-а и 279-б, кои гласат:

„Даночна измама

Член 279-а

(1) Тој што со намера за себе или за друг да стекне противправна имотна корист, на даночниот орган ќе му даде лажни податоци во даночната пријава, со што ќе го доведе во заблуда даночниот орган, со цел неосновано да побара враќање на данок или намалување на обврска за данок, од поголема вредност, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години и со парична казна.

(2) Ако износот на обврската од ставот (1) на овој член е од значителна вредност, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години и со парична казна.

(3) Ако износот на обврската од ставот (1) на овој член е од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години и со парична казна.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(5) Обидот за делото од овој член е казнив.

Избегнување на плаќање акциза

Член 279-б

(1) Тој што со намера самиот или некој друг да избегне целосно или делумно плаќање на акциза на кое е обврзан со закон, ги движи добрата подлежни на акциза спротивно на законот или ги испрати од акцизен склад и ги пушти во промет акцизните добра за кои се плаќа акциза без акцизна марка или акцизната дозвола или одобрението ги пренесе на други лица или акцизните добра ги употреби спротивно на намената, а износот на акцизата е од поголема вредност, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години и со парична казна.

(2) Ако износот на акцизата е од значителна вредност, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години и со парична казна.

(3) Ако износот на акцизата е од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години и со парична казна.

(4) Обидот за делото од овој член е казнив.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(6) Акцизните добра што се предмет на делото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член и средствата кои се користат за нивно движење и пуштање во промет ќе се одземат.“

Член 26

Во член 367 во ставот (1) по зборот „извршител“ се става запирка и се додава зборот „арбитража“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„(5) Ако поради делото од ставот (3) на овој член е донесена осудителна предсуда или настапиле други особено тешки последици за обвинетиот, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.“

Во ставот (6) по зборот „сторителот“ се додаваат зборовите „на делото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член“.

Член 27

Насловот на членот 368-а и членот 368-а се менуваат и гласат:

„Попречување на правдата

Член 368-а

(1) Тој што со намера да наведе на давање на лажен исказ лице кое може да биде повикано како сведок, сведок или вештак или да го спречи или да го отежне прибавувањето докази или докажувањето во кривичната постапка, во постапка пред суд или друг орган кој што води постапка согласно закон ќе се закани дека ќе нападне врз животот или телото или имот од поголем обем, лице кое може да биде повикано како сведок, сведок или вештак или на нив блиски лица, или со примена на сила, насилство, противправно лишување од слобода, со нудење поткуп или на друг начин ќе влијае или ќе спречи тоа лице да се појави како лице кое може да биде повикано како сведок, сведок или вештак во постапката, или ако е повикано како сведок или вештак да даде или да не даде исказ во определена смисла,
 ќе се казни со затвор
 од една до пет години.

(2) Со казната од став (1) на овој член ќе се казни и тој што заради одмазда за дадениот исказ на лицето од став (1) на овој член ќе му одземе некое право, ќе го малтретира или телесно ќе го повреди.

(3) Ако поради делото од ставовите (1) и (2) на овој член настапиле особено тешки последици за обвинетиот во кривичната постапка, или на лице од ставот (1) на овој член му е нанесена тешка телесна повреда, или делото е сторено спрема заштитен или загрозен сведок или нему блиско лице, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.

(4) Ако со делото од ставовите (1) и (2) на овој член, е лишено од живот лицето од ставот (1) на овој член, сторителот ќе се казни со затвор најмалку десет години или со доживотен затвор.

(5) Тој што со сила, сериозна закана или со ветување, нудење или давање некаква корист ќе влијае врз судија, јавен обвинител или друго службено лице или адвокат да презема или да не презема со закон предвидени дејствија во постапка пред суд или друг орган надлежен за водење постапка уредена со закон спротивно на неговата службена или адвокатска должност и овластувања, или ќе го спречува во вршењето такви дејствија, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(6) Ако во вршењето на делото од ставот (5) им е нанесена телесна повреда на лицата од наведениот став или на нив блиски лица, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години.

(7) Ако во вршењето на делото од ставот (5) им е нанесена тешка телесна повреда на лицата од наведениот став или на нив блиски лица,
 сторителот ќе се казни со затвор
 од најмалку пет години.

(8) Со казната од ставот (5) на овој член ќе се казни службено или одговорно лице што ќе одбие или неосновано одлага извршување наредба или врз закон засновано барање на суд, јавен обвинител или друг надлежен орган или адвокат за прибирање, чување или доставување писмена, документи или предмети, или со намера да го спречи или отежне докажувањето прикрива, уништува, фалсификува или на друг начин прави неупотребливи писмена, документи или предмети што може да послужат како доказ во постапка пред суд или друг орган надлежен за водење на постапка уредена со закон.

(9) Ако делото од ставот (8) на овој член е сторено во претходна кривична постапка или во кривична постапка, сторителот ќе се казни со затвор од четири до десет години.

(10) Ако делото од ставовите (8) и (9) на овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(11) Под условите определени во член 38-б од овој законик, за кривичното дело од овој член, судот на сторителот ќе му изрече забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од една до десет години.

(12) Обидот за делото од овој член е казнив.“

Член 28

Во членот 369 пред зборот „Тој“ се додава бројот „(1)“, а зборовите „една година“ се заменуваат со зборовите „три години“.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:
„(2) Со казната од став (1) на овој член ќе се казни тој што без дозвола на судот ќе објави информација, документ или друг податок за постапката, што според закон е тајна или е за тајна прогласена со одлука на судот, или ќе објави информација, документ или друг податок за постапката спрема дете, во која оштетено е дете или во која се одлучува за правата и интересите на дете, или одлуките во таквите постапки.“

Член 29

По членот 369 се додаваат нов наслов и нов член 369-а, кои гласат:

„Откривање на идентитет на загрозен или заштитен сведок, соработник на правда или жртва која се јавува во својство на сведок

Член 369-а

(1) Тој што неовластено на друг ќе му соопшти, стори достапни, предаде или објави податоци за идентитет или податоци кои можат да овозможат откривање на идентитетот на заштитен сведок вклучен во програма за заштита на сведоци, лице за кое е започната постапка за вклучување во програма за заштита на сведоци или за примена на процесни мерки за заштита согласно закон, или ќе преземе друго дејствие заради откривање на податоци за идентитетот на тоа лице или негово пронаоѓање, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако лицето од ставот (1) на овој член чиј што идентитет е откриен или нему блиско лице било тешко телесно повредено или му биле одземени или ограничени други негови права или за него настапиле други тешки последици, сторителот ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(3) Со казната од ставот (2) на овој член ќе се казни и сторителот што со откривањето на идентитетот на лицето ќе спречи или значително отежне водење на кривична постапка за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од пет години или потешка казна.

(4) Ако поради откривањето на идентитетот на лицето од ставот (1) на овој член настапила смрт на него или нему блиско лице, сторителот ќе се казни со казна затвор од најмалку десет години или доживотен затвор.“

Член 30

Насловот на членот 375 и членот 375 се бришат.

Член 31

Во член 386 во ставот (5) по зборот „член“ се додаваат зборовите: „е сторено од омраза или“.

Член 32

Во член 400 ставот (2) се менува и гласи: „(2) Тој што дејствијата од ставот (1) на овој член ќе ги стори од омраза или со извршување на дејствијата од ставот (1) на овој член ќе оскверни два или повеќе гроба, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години“.

Член 33

Во членот 407-а ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Ако негирањето, минимизирањето, одобрувањето или оправдувањето е сторено со намера за поттикнување омраза, дискриминација или насилство против некое лице или група на лица поради нивната раса, боја на кожа, националност, етничко потекло, религија или уверување, ментална или телесна попреченост, пол, родов идентитет, сексуална ориентација и политичко уверување, сторителот ќе се казни со казна затвор најмалку четири години.“

Член 34

Во член 418-а во ставот (4) зборот „осум“ се заменува со зборот „пет“.

По ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи: „(7) Нема да се казни жртвата на трговија со луѓе која била принудена да стори кривично или друго казниво дело додека била жртва, а кое е непосредно поврзано со нејзината положба на жртва.“

Ставот (7) станува став (8).

Член 35

Во член 418-б во ставот (3) зборот „осум“ се заменува со зборот „пет“.

Во ставот (5) зборот „десет“ се заменува со зборот „пет“.

Во ставот (6) по зборот „одземаат“ точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите „согласно членот 100-а од овој законик.“

Член 36

Во член 418-г по ставот (7) се додава нов став (8), кој гласи: „(8) Нема да се казни дете - жртва на трговија со луѓе во случаите во кои законот предвидува казнување НА дете, кога сторителот на кривичното дело го принудил да стори кривично дело, ако таквото неговото постапување е непосредна последица на неговата положба на жртва.“

Ставовите (8) и (9) стануваат ставови (9) и (10).

Член 37

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат членот 42 од Законот за заштита на сведоци („Службен весник на Република Македонија“ број 38/2005, 58/2005 и 71/18) и членовите 59 и 60 од Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/10, 24/11, 55/11, 135/11, 82/13, 43/14, 167/14, 188/14, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16, 171/17 и 120/18).

Член 38

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.